

ภาษาบทบาทของตัวละคร บ๊อค少女 และ โอレっ娘 ในแอนิเมชันญี่ปุ่น

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาภาษาบทบาทของตัวละคร บ๊อค少女 (Boku-shoujo) และ โอレっ娘 (Oreko) ในแอนิเมชันญี่ปุ่น โดยวิเคราะห์จากการใช้คำสรรพนามเพศชายบุรุษที่ 1 ภาษาญี่ปุ่นคำว่า บ๊อค และ โอレ และคำลงท้ายประโยคที่แสดงลักษณะทางเพศจากแอนิเมชันภาษาญี่ปุ่น 6 เรื่อง ที่ปรากฏทั้งตัวละคร บ๊อค少女 และ โอレっ娘 ในเรื่อง เพื่อศึกษาว่าตัวละครหญิงที่ใช้คำสรรพนามเพศชายบุรุษที่ 1 และคำลงท้ายประโยคที่แสดงลักษณะทางเพศ มีลักษณะการใช้ภาษาเพื่อแสดงบทบาทอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า ตัวละคร บ๊อค少女 ทั้ง 8 ตัวละคร ใช้สรรพนาม บ๊อค และตัวละคร โอレっ娘 จำนวน 7 ตัวละคร ใช้สรรพนาม โอレ เป็นหลักโดยไม่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ และพบว่าตัวละคร โอレっ娘 มีการใช้คำลงท้ายประโยคที่เป็นภาษาผู้ชายมากกว่าตัวละคร บ๊อค少女 ถึงแม้ว่ารูปลักษณะภายนอกของตัวละครส่วนใหญ่มีลักษณะการแต่งตัวแบบผู้หญิงโดยไม่มีความแตกต่างชัดเจนระหว่างตัวละคร บ๊อค少女 และโอレっ娘 แต่ตัวละคร โอレっ娘 ที่ใช้ โอレ เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 มักจะถูกกำหนดให้แสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้และแสดงความเป็นชายในด้านการใช้ภาษามากกว่าตัวละคร บ๊อค少女 จากแอนิเมชัน ในงานวิจัยนี้จึงสรุปได้ว่าการกำหนดภาษาบทบาทของตัวละครหญิงให้แตกต่างกันไปเพื่อบ่งบอกบทบาทของตัวละครหญิงที่มีความหลากหลายในเรื่องให้แตกต่างกัน โดยตัวละครหญิงที่มีบทบาทเกี่ยวกับการต่อสู้และมีนิสัยก้าวร้าว ดุนันกว่าจะใช้สรรพนามเพศชาย โอレ และคำลงท้ายที่แสดงเพศชายมากกว่า แต่ตัวละคร บ๊อค少女 จะแสดงความเป็นชายเมื่อแสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้แต่ยังมีความน่ารักในแบบผู้หญิงอยู่

คำ

สำคัญ

ภาษาบทบาท สรรพนามบุรุษที่ 1 คำลงท้ายประโยค แอนิเมชันภาษาญี่ปุ่น

¹ คำทับศัพท์จากภาษาอังกฤษคำว่า Animation ตามระบบฐานข้อมูลคำทับศัพท์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (<https://transliteration.orst.go.th/search>)

The Role Language of Boku-shoujo and Oreppo-type Characters in Japanese Animation

Abstract

This study examines the role language of two types of female characters, namely “Boku-shoujo” and “Oreppo,” in Japanese animations by analyzing the use of the Japanese masculine first person pronoun (“Boku” and “Ore”) and gender-specific sentence endings. Data were collected from six Japanese animations and analyzed in order to identify how the Japanese masculine first-person pronoun, and gender-specific sentence endings were used as role language. The results showed that eight characters in the Boku-shoujo type used the pronoun “Boku,” and seven characters in the Oreppo used “Ore” without changing in any situation. All of the Oreppo-type characters also used masculine sentence endings more often than the Boku-shoujo did. Despite the predominantly feminine appearances of the characters, there is no evident distinction between the Boku-shoujo and Oreppo types. However, Oreppo-type characters are typically assigned roles related to combat and exhibit more masculinity in their language compared to Boku-shoujo-type characters. Consequently, based on the findings of this research, it can be concluded that the language used by female characters is specifically tailored to indicate the diverse roles of these characters in the story. Female characters with combat roles and a more assertive demeanor employ the masculine pronoun “Ore” and exhibit more masculine sentence endings. In contrast, Boku-shoujo-type characters demonstrate masculinity when performing combat-related roles while still maintaining a cute, feminine quality.

Key

words

role language, first-person pronoun, sentence endings, Japanese animations

1. บทนำ

ภาษาบทบาท² (役割語) เป็นภาษาที่ใช้เฉพาะเจาะจง เช่น คำศัพท์ ไวยากรณ์ วิธีการพูด เสียงสูงต่ำ ที่ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านสามารถนึกถึงภาพลักษณ์ที่เฉพาะเจาะจง เช่น อายุ เพศ อาชีพ ชั้นวรรณะ ยุคสมัย รูปร่างหน้าตา ลักษณะภายนอก นิสัยของผู้พูดได้ หรือเมื่อเห็นภาพลักษณ์ของคน ๆ หนึ่งแล้วจะสามารถนึกภาพตามได้ว่าคน ๆ นั้น จะมีการใช้คำหรือภาษาแบบใด (金水, 2023, p.203) เช่น ในการพูดที่มีความหมายเดียวกันว่า “อืม ไข่ ฉันทูอยู่แล้ว” โดยใช้คำสรรพนาม คำอุทาน หรือคำลงท้ายที่ต่างกัน จะทำให้นึกภาพตามได้ว่าผู้พูดในแต่ละแบบมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น 「おお、そうじゃ、わし³が知っておるんじや」 เป็นลักษณะการพูดของผู้ชายสูงวัย 「あら、そうよ、わたくし³は知っておりますわ」 เป็นลักษณะการพูดของผู้หญิงสาว หรือ 「うん、そうだよ、ぼく³が知ってるよ」 เป็นลักษณะการพูดของเด็กผู้ชาย (金水, 2011, p.34) ซึ่งจะเห็นได้ว่าลักษณะเด่นของภาษาบทบาท คือการใช้คำสรรพนาม และคำลงท้ายประโยคเพื่อทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังสามารถแยกบทบาทของตัวละครได้ โดยเฉพาะสรรพนามบุรุษที่ 1 เช่น ワタシ アタシ ワタクシ ボク オレ เนื่องจากการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 จะแตกต่างกันไปตามเพศ อายุ และสถานการณ์ที่สนทนาของผู้พูด การใช้คำสรรพนามเรียกแทนตัวเองจึงสามารถแสดงภาพลักษณ์ของผู้พูดได้ชัดเจน เมื่อใช้คำสรรพนามต่างกันภาพลักษณ์ของผู้พูดก็จะแตกต่างกัน เช่น เมื่อผู้พูดที่เป็นผู้หญิงสนทนากับคนที่มีสถานะสูงกว่าจะใช้คำว่า ワタシ มากกว่า アタシ เนื่องจากคำว่า アタシ เป็นการแสดงลักษณะของคนที่ไม่เรียบร้อย (西澤, 2021) นอกจากนี้คำว่า ボク และ オレ แม้จะเป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ที่ผู้ชายใช้เหมือนกัน แต่จะให้ภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน ในพจนานุกรมภาษาบทบาทระบุไว้ว่า ボク และ オレ มีการใช้ที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ตั้งแต่ทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา ボク จะให้ภาพลักษณ์ผู้ชายที่มีลักษณะเป็นเด็ก อ่อนแอ หรือมักจะใช้ในบริบทที่มีผู้ปกครองดูแล ขณะที่ オレ ให้ภาพลักษณ์ของผู้ชายที่แข็งแรงและมักจะใช้ความรุนแรง (金水, 2014) เช่น ในการ์ตูนเรื่อง『三つ目がとおる』(ผู้แต่ง手塚治虫) ที่มีตัวละครที่มี 2 บุคลิก จะใช้ オレ เมื่อต้องแสดงความก้าวร้าวรุนแรง แต่จะใช้ ボク เมื่อต้องการการปกป้อง หรือแสดงความนุ่มนวล (金水, 2023, p.124) ถึงแม้คำว่า ボク และจะเป็นคำที่ให้ภาพลักษณ์ของผู้พูดว่าเป็นผู้ชาย แต่ในสื่อป๊อปคัลเจอร์ของญี่ปุ่น เช่น แอนิเมชัน หนังสือการ์ตูน โลโก้โนเวล หรือเกม กลับพบว่าตัวละครที่เป็นเด็กผู้หญิงใช้ ボク หรือ オレ เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งตัวละครหญิงที่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า ボク จะถูกเรียกว่า 「ボク少女」(Boku-shoujo) 「ボクっ娘」(Bokukko) หรือ 「僕女」(Boku-onna) ส่วนตัวละครหญิงที่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 คำว่า オレ จะถูกเรียกว่า オレっ娘 (Orekko) หรือ 「俺女」(Ore-onna) (西田, 2012, p.14) โดยในงานวิจัยนี้จะเรียกตัวละครหญิงที่ใช้คำสรรพนาม ボク ว่า ボク少女 และเรียกตัวละครหญิงที่ใช้สรรพนาม オレ ว่า オレっ娘 ตามที่ 西田 (2012) ใช้เรียกเป็นตัวแทนของทั้ง 2 ตัวละครนี้ ภาพลักษณ์ของตัวละครเหล่านี้มีความแตกต่างจากตัวละครผู้หญิงที่ใช้สรรพนามเรียกแทนตัวเองที่ผู้หญิงใช้ตามปกติ เช่น ワタシ หรือ アタシ ฉะนั้นเราจึงไม่อาจมองลักษณะตัวละคร ボク少女 และ オレっ娘 เหมือนเด็กผู้หญิงทั่วไปได้ ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะตัวละครของ ボク少女 และ オレっ娘 ขี้ให้เห็นว่าตัวละคร ボク少女 มักเป็นตัวละครที่มีลักษณะภายนอกแสดงความเป็นชาย (ボーイッシュ)³ เช่น ไว้ผมสั้น การแต่งกาย

² กนกวรรณ เลหาบุณยะกิจ คตะศิริ และคณะ (2558, p.200) อธิบายคำ 役割語 ว่าเป็นคำที่ 金水 (2003, p.205) กำหนดขึ้น 役割 หมายถึง “บทบาท” หรือ “หน้าที่” 語 หมายถึง “คำ” หรือ “ภาษา” ในภาษาไทยมีใช้คำว่า “ภาษาบทบาท” (ร้อยแก้ว สิริอาชา, 2564, p.103) และ “ภาษาแสดงภาพลักษณ์” (พิชราพร แก้วฤทธาภรณ์, 2566, p.109) โดยในงานวิจัยนี้จะใช้เลือกใช้คำว่า “ภาษาบทบาท” เพื่อให้สอดคล้องกับภาษาอังกฤษที่ใช้คำว่า “Role Language” (西澤, 2021)

³ ボーイッシュมาจากคำว่า boyish หมายถึง ผู้หญิงที่มีลักษณะการแต่งตัวหรือทรงผมเหมือนเด็กผู้ชาย (『女性の服装と髪型が』少年のようであるさま) (松村, 2008) และในニコニコ大百科 (Nico nico pedia) พจนานุกรมออนไลน์ที่รวบรวมคำศัพท์ในวงการโลโก้โนเวล หนังสือการ์ตูน แอนิเมชัน เกม อธิบายคำ ボーイッシュ ไว้ว่า ความเป็นเด็กผู้ชายหรือดูเหมือนเด็กผู้ชาย โดยจะเรียกเด็กผู้หญิงที่ดูเป็นผู้ชายว่า ボーイッシュな女の子 นอกจากนี้ยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือ マนิッシュซึ่งมาจากคำว่า mannish หมายความว่า ลักษณะที่เหมือนผู้ชาย (男ばいさ) (松村, 2008) ซึ่งเป็นคำที่ไม่ระบุวัย แต่เนื่องจากคำว่า ボーイッシュ ใช้อธิบายลักษณะของวัยเด็กหรือวัยรุ่น ผู้หญิงที่มีลักษณะเหมือนชาย (戸田, 2004) และตัวละครในสื่อต่าง ๆ เช่น แอนิเมชัน เกม การ์ตูนมักจะเป็นวัยเด็กหรือวัยรุ่นหญิงมากกว่า ในงานวิจัยนี้จึงใช้คำว่า ボーイッシュ ในการอธิบายลักษณะของ ボク少女 และ オレっ娘 เพื่อให้ตรงกับวัยของตัวละคร

เหมือนเด็กผู้ชาย มีท่าทางทะมัดทะแมง และมักจะมีความสามารถด้านกีฬา ส่วนตัวละคร オレっ娘 มีลักษณะภายนอกเหมือนผู้ชายเช่นกัน แต่มักมีการใช้คำพูดหยาบคายมากกว่า (西田, 2012) ขณะที่ 富樫・浅野 (2012) ไม่ได้กล่าวถึงตัวละคร オレっ娘 แต่พบว่าลักษณะตัวละคร ボク少女 ไม่ใช่ตัวละครหญิงที่มีลักษณะที่แสดงความเป็นชายและใช้ภาษาผู้ชายเท่านั้น แต่มีตัวละครหญิงที่แสดงความเป็นหญิงที่เรียกแทนตัวเองว่า ボク แต่ใช้คำลงท้ายประโยค (文末表現)⁴ ที่เป็นภาษาผู้หญิง รวมทั้งนิสัยก็ยังแสดงความเป็นหญิงออกมาอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าทั้งในงานของ 西田 (2012) และ 富樫・浅野 (2012) ข้างต้นอธิบายลักษณะของ ボク少女 ไว้แตกต่างกัน กล่าวคือ งานของ 西田 (2012) กล่าวว่าตัวละคร ボク少女 เป็นตัวละครที่ใช้ภาษาผู้ชายและแสดงลักษณะเป็นชายเท่านั้น แต่งานของ 富樫・浅野 (2012) กล่าวว่า ボク少女 มี 2 รูปแบบคือ ボク少女 ที่ใช้ภาษาผู้ชายและแสดงลักษณะเป็นชาย และ ボク少女 ที่ใช้ภาษาผู้หญิงและยังแสดงลักษณะเป็นหญิง ฉะนั้นจึงไม่สามารถอนุมานได้ว่าตัวละครหญิงที่ใช้คำสรรพนามเพศชายบุรุษที่ 1 ทั้ง ボク และ オレ จะแสดงลักษณะเป็นชายทั้งหมด และเมื่อตัวละครทั้ง ボク少女 และ オレっ娘 อยู่ในเรื่องเดียวกันจะมีลักษณะการใช้ภาษาบทบาทที่แสดงความเป็นชายหรือหญิงแตกต่างกันอย่างไรยังไม่มีงานใดศึกษาไว้ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในแง่ของการศึกษาภาษาบทบาทในภาษาญี่ปุ่นที่มีการใช้คำสรรพนามเพศชายบุรุษ 1 ที่หลากหลายและมีการใช้คำลงท้ายที่แสดงความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงอย่างชัดเจน นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาบทบาทในสื่อป๊อปคัลเจอร์ญี่ปุ่นในประเทศไทยยังมีปริมาณน้อย (ร้อยแก้ว สิริอาชา, 2564) งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการใช้ภาษาบทบาทของตัวละครของตัวละครหญิง ボク少女 และตัวละครหญิง オレっ娘 ในสื่อแอนิเมชันภาษาญี่ปุ่นว่ามีการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ボク และ オレ ในสถานการณ์แบบใดบ้าง และใช้คำลงท้ายประโยคเพื่อแสดงเพศอย่างไร มีลักษณะความเป็นชายแตกต่างกันอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ボク และ オレ ของตัวละคร ボク少女 และ オレっ娘 ในสื่อแอนิเมชันภาษาญี่ปุ่น
- 2) ศึกษาการใช้คำลงท้ายประโยค (文末表現) ที่แสดงเพศชายและเพศหญิงของตัวละคร ボク少女 และ オレっ娘
- 3) เปรียบเทียบบุคลิกภายนอก การแต่งกาย ลักษณะนิสัย กริยาท่าทาง และบทบาทในเรื่องว่าตัวละคร ボク少女 และ オレっ娘 มีลักษณะเด่นอย่างไร มีความแตกต่างกันอย่างไร

3. ตัวละคร ボク少女 และ オレっ娘

คำว่า ボク少女 และ オレっ娘 นั้น พจนานุกรม 大辞林 อธิบายไว้เพียงว่าเป็นคำแสลงในสื่ออินเทอร์เน็ต ใช้เรียกเด็กผู้หญิงที่เรียกแทนตัวเองว่า ボク และ オレ (松村, 2008) ส่วนใน ウィキペディア⁵ อธิบายโดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับ ボク少女 ไว้ว่าในหนังสือการ์ตูน แอนิเมชัน หรือเกมที่มีตัวละครหญิงหลายตัวจะกำหนดลักษณะตัวละครให้แตกต่างกันโดยใช้คำสรรพนามเพศชายหลากหลายให้แตกต่างกัน เช่น 「ボク」「僕」「俺」「オイラ」「ワシ」 โดยเรียกตัวละครหญิงเหล่านี้ว่า ボク少女 ซึ่งมักจะมีลักษณะท่าทางน่ารักทำให้คนชอบหรือหลงใหล (萌え要素)

⁴ คำลงท้ายประโยค (文末表現) หมายรวมถึง คำช่วยท้ายประโยค (終助詞) คำแสดง modality ท้ายประโยคต่าง ๆ เช่น คำถาม (質問) คำคาดคะเน (推量) คำสั่ง (命令) และ ขอร้อง (依頼) เนื่องจากเป็นส่วนที่มีความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิง (佐竹, 2003)

⁵ <https://ja.wikipedia.org/wiki/%E3%83%9C%E3%82%AF%E5%B0%91%E5%A5%B3>

และมีเสน่ห์เป็นที่ดึงดูด (惹かれる者) ตัวละครบางตัวจะมีลักษณะนิสัยเหมือนเด็กผู้ชาย (ボーイッシュ) และตัวละครบางตัวจะมีความเป็นหญิง (フェミニン) อยู่ ขณะที่ ニコニコ大百科⁶ อธิบายว่าตัวละคร ボク少女 ส่วนใหญ่มีลักษณะเหมือนผู้ชายหรือไม่แสดงเพศใดเพศหนึ่งชัดเจน (中性的なキャラクター) มักเป็นตัวละครหญิงที่แต่งตัวเป็นผู้ชายด้วยสาเหตุบางอย่างและเมื่อไม่ได้อยู่ในเครื่องแต่งกายผู้ชายก็ยังใช้ ボク โดยไม่เปลี่ยนคำสรรพนาม หรือตัวละครที่เป็นผู้ชายมาก่อนแต่มีการสลับเป็นหญิง จึงเป็นตัวละครที่มีลักษณะทั้งชายและหญิงในตัวเดียวกัน ซึ่งลักษณะความเป็นชาย (ボーイッシュ) นั้นเป็นลักษณะของเด็กผู้หญิงที่ส่วนใหญ่มีทรงผมที่เหมาะสมกับการเคลื่อนไหว โดยพื้นฐานจะเป็นผมสั้นหรือถ้าไว้ผมยาวจะทำผมทรง ponytail รูปร่างผอมและหน้าอกเล็กกว่าผู้หญิงทั่วไป การแต่งกายโดยภาพรวมที่ดูเหมือนเด็กผู้ชายมีความทะมัดทะแมง บางคนใส่กระโปรง แต่ส่วนใหญ่ใส่กางเกง นิสัย วิธีการใช้คำพูด การกระทำ หรืออื่น ๆ ที่ดูเหมือนเด็กผู้ชาย ตัวละคร ボク少女 ปรากฏครั้งแรกในหนังสือการ์ตูนเรื่อง 『リボンの騎士』 (ผู้แต่ง 手塚治虫) ตั้งแต่ปี ค.ศ.1953 ส่วน オレっ娘 เป็นตัวละครที่มีลักษณะใช้ความรุนแรงและเปลี่ยนบุคลิกได้ง่าย เวลาโกรธมักใช้ภาษาไม่สุภาพแบบผู้ชาย (ウィキペディア) ใน ニコニコ大百科⁷ อธิบายไว้ว่า オレっ娘 ส่วนใหญ่เป็นตัวละครที่มีลักษณะท่าทางและการใช้ภาษาแบบผู้ชาย ไม่ได้มีความเป็นเด็กผู้ชายเหมือนกับ ボク少女 โดยมีลักษณะการตัดสินใจที่เฉียบขาดเป็นที่พึ่งพาได้ หรืออาจจะเป็นตัวละครที่ไม่ใช่คนดี ตัวละคร オレっ娘 ปรากฏครั้งแรกในหนังสือการ์ตูนเรื่อง 『ぼるぼら』 (ผู้แต่ง 手塚治虫) ในปี 1973

งานวิจัยที่ศึกษาการใช้ภาษาของ ボク少女 และ オレっ娘 นั้น มีเพียงงานของ 西田 (2012) และ 富樫・浅野 (2012) ในงานของ 西田 (2012) ศึกษา ボク少女 และ オレっ娘 จากหนังสือการ์ตูนและไลฟ์โนเวล โดยพบว่าทั้ง オレっ娘 และ ボク少女 โดยทั่วไปมักเป็นตัวละครที่ไม่ใช่ตัวเอง จะมีลักษณะเหมือนเด็กผู้ชาย มีความสามารถด้านกีฬา มักเป็นตัวละครเด็กผู้หญิงที่มีความร่าเริง กระปรี้กระเปร่า (ภาพที่ 1 และ 2) แต่สิ่งที่ต่างกันคือตัวละครที่เป็น ボク少女 จะใช้คำพูดธรรมดา ไม่ใช่คำหยาบคาย เช่น 「ボクがキノだ」 หรือ 「さてと、ボクは寝るよ。明日はまたいぶ走らなくちゃ。」 ที่เป็นคำพูดของキノจากเรื่อง 『キノの旅』 (西田, 2012, p.15) แต่ตัวละครที่เป็น オレっ娘 (ภาพที่ 3) มักใช้คำพูดค่อนข้างห้วน ไม่สุภาพ เช่น คำพูดของ 冬馬 「じゃあ今日からオレは男だ。さあこい！」 จากเรื่อง 『みやみけ』 ที่ใช้รูปคำสั่ง 「こい」 ในภาษาผู้ชาย และเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยเอาแต่ใจ มักเป็นฝ่ายโจมตีฝ่ายตรงข้ามก่อน (西田, 2012, p.17)

ขณะที่งานของ 富樫・浅野 (2012) รวบรวมข้อมูลเฉพาะตัวละคร ボク少女 จากหนังสือการ์ตูนเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำสรรพนามและคำลงท้าย พบว่ามี ボク少女 2 รูปแบบ คือ 1) ボク少女 ที่ใช้ภาษาผู้ชายทั้งคำสรรพนามและคำลงท้าย เช่น คำพูดของ サファイア จากเรื่อง 『リボンの騎士少女クラブ』 พูดว่า 「いーや..... ぼくは王子でいなければならぬんだ。かまわないでおくれ」 จากคำพูดนี้ตัวละคร サファイア ใช้คำสรรพนาม ボク ที่ผู้ชายใช้ และคำลงท้ายรูปคำสั่งแบบผู้ชาย (かまわないでおくれ) 2) ボク少女 ที่ใช้ภาษาผู้หญิง เช่น คำพูดของ 和登千代 จากเรื่อง 『三つ目がとおる』 พูดว่า 「いじめたわけはなんとかしてボクをおこらせてバンソウコをはがさせようとしむけるためだわ」 ซึ่งจะเห็นได้ว่า 和登千代 ใช้คำสรรพนาม ボク ที่ผู้ชายใช้แต่ลงท้ายด้วยคำช่วยลงท้ายที่เป็นภาษาผู้หญิง (だわ) เมื่อพิจารณาสัญลักษณ์ภายนอกของตัวละครทั้ง 2 ตัวแล้วต่างใส่ชุดกระโปรงที่มีความเป็นผู้หญิง แต่ตัวละคร 和登千代 จะเป็นตัวละครที่มีการแสดงความรักต่อลูก การใช้ภาษาจึงใช้ภาษาที่แสดงความเป็นหญิงมากกว่า ซึ่งต่างกับ サファイア ที่ไม่มีบทบาท

⁶ https://dic.nicovideo.jp/t/a/%E3%83%9C%E3%82%AF%E3%81%A3%E5%A8%98?from=search_a

⁷ <https://ja.wikipedia.org/wiki/%E3%83%9C%E3%82%AF%E5%B0%91%E5%A5%B3>

⁸ https://dic.nicovideo.jp/t/a/%E3%82%AA%E3%83%AC%E3%81%A3%E5%A8%98?from=a_autolink_558387

แบบนั้นจึงใช้ภาษาที่แสดงความเป็นผู้ชายมากกว่า 富樫・浅野 (2012) จึงสรุปว่า ボクっ娘 มี 2 รูปแบบ คือ 1) ボクっ娘 ที่ใช้คำเรียกแทนตัวเองว่า ボク และใช้ภาษาผู้ชาย และ 2) ボクっ娘 ที่เรียกแทนตัวเองว่า ボク แต่ใช้ภาษาผู้หญิง และเรียกภาษาของตัวละครที่ใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ใช้คำสรรพนามเพศชาย แต่คำลงท้ายเป็นเพศหญิง) ลักษณะนี้ว่า “ภาษาบทบาทที่บิดเบี้ยว” (ねじられた役割語)

4. คำลงท้ายประโยคที่แสดงความแตกต่างทางเพศในภาษาญี่ปุ่น

การใช้ภาษาที่ต่างกันระหว่างชายและหญิงนั้นเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของภาษาญี่ปุ่น (黒須, 2003) โดยที่ 国語学大辞典 (1980) ระบุไว้ว่า ส่วนที่แสดงความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในภาษาญี่ปุ่นนั้นมี 5 ส่วน คือ คำสรรพนาม (人称代名詞) คำช่วยท้ายประโยค (終助詞) คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก (感動詞) คำสุภาพ (敬語) และคำนำหน้า (接頭語) แต่ส่วนที่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างภาษาผู้ชายและภาษาผู้หญิงได้เด่นชัดที่สุดมี 2 ส่วน คือ คำสรรพนาม (人称代名詞) และคำลงท้ายประโยค (文末表現) (安田他, 1999; 尾崎, 2004) ฉะนั้นนอกจากการใช้คำสรรพนามแล้ว การใช้คำลงท้ายประโยคยังเป็นลักษณะเด่นในภาษาบทบาทที่แสดงความเป็นชายหรือหญิงได้อย่างเด่นชัดอีกด้วย

ในงานของ 安田他 (1999) ได้สำรวจจากการใช้ภาษาในชีวิตจริงของนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 425 คน พบว่าคำลงท้ายที่แสดงความเป็นหญิงมีคำว่า 「ゝ」 「よ」 「でしょ」 「だわ」 「なの」 「よね」 「の」 「だよね」 「ゝえ」 「かしら」 「なのよ」 「わ↑⁹」 「かな」 「だもん」 「だよ」 「のよ」 โดยคำว่า 「ゝ」 เป็นคำที่พบมากที่สุด ส่วนคำลงท้ายที่แสดงความเป็นชายมีคำว่า 「だろ」 「よ」 「な」 「だぜ」 「ぜ」 「だよ」 「だ」 「か」 「だよな」 「ぞ」 「だぞ」 「や」 「かよ」 「よな」 「さ」 โดยคำที่พบการใช้มากที่สุดคือคำว่า 「だろ」 อย่างไรก็ตามในชีวิตจริงผู้หญิงที่ใช้ภาษาผู้หญิงมีแนวโน้มลดลง โดยในงานของ 山中 (2008) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยผู้หญิงมีแนวโน้มใช้คำลงท้าย 「わよ」 「わゝ」 「かしら」 「の」 เท่านั้น ส่วนผู้ชายจะใช้ 「な」 「だろ」 「よな」 「ぜ」 「ぞ」 มากกว่า นอกจากนี้ผู้หญิงมีการใช้คำลงท้ายภาษาผู้ชายในการสนทนาเพื่อแสดงความสนิทสนมกับคู่สนทนาและให้ความรู้สึกมีรสชาติในการสนทนาอีกด้วย และในงานของ 小川 (2004) ยังพบว่าภาษาผู้หญิงที่ใช้ในชีวิตจริงแตกต่างจากภาษาผู้หญิงที่อธิบายไว้ในพจนานุกรม เช่น ในพจนานุกรมระบุว่า คำลงท้าย 「かしら」 「のよ」 「わ↑」 「わよ」 เป็นคำลงท้ายที่เป็นภาษาผู้หญิง แต่ในชีวิตจริงผู้หญิงไม่ใช้คำว่า 「かしら」 ขณะที่ภาษาผู้ชายในชีวิตจริงกับในพจนานุกรมไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาในชีวิตจริงนั้นผู้หญิงมีแนวโน้มใช้ภาษาผู้ชายมากขึ้น และผู้ชายมีการใช้ภาษาสุภาพมากขึ้น ภาษาผู้หญิงและภาษาผู้ชายจึงมีความแตกต่างกันน้อยลง (遠藤, 2002; 佐竹, 2003) อย่างไรก็ตาม

⁹ ↑ สัญลักษณ์แสดงเสียงท้ายประโยค (intonation) สูงขึ้น

ถึงแม้ว่าในชีวิตจริงการใช้ภาษาของเพศชายและหญิงมีความแตกต่างกันน้อยลง แต่การใช้คำลงท้ายประโยคที่แสดงความแตกต่างของเพศชายและหญิงในสื่อต่าง ๆ ยังมีความสำคัญเพื่อแสดงบทบาทของความเป็นหญิงหรือชายของตัวละครอยู่ (金水, 2011; 佐竹, 2003)

ในงานวิจัยที่ศึกษาคำลงท้ายในภาษาบทบาท เช่น งานของ 佐竹 (2003) ได้ศึกษาคำลงท้ายที่แตกต่างกันระหว่างตัวละครชายและหญิงในแอนิเมชันสำหรับเด็ก 6 เรื่อง พบว่าตัวละครชายมีการใช้คำช่วยลงท้ายแสดงคำถาม「か」(ในประโยคคำถามรูปธรรมดา) รูปประโยคคำสั่งและการคาดคะเน「だろ(う)」มากกว่าตัวละครหญิง และคำลงท้าย「ぞ」「ぜ」รูปคำสั่งห้ามナ(禁止ナ形) จะพบการใช้ในตัวละครชายเท่านั้น ส่วนคำลงท้าย「ぬ」รูปขอร้องและรูป「でしょ(う)」แสดงการคาดคะเน พบว่าตัวละครหญิงใช้มากกว่าชาย ส่วนคำลงท้าย「よ」จะใช้มากในทั้งเพศชายและหญิง นอกจากนี้ ยังพบว่าตัวละครที่เป็นตัวเอกในเรื่อง『ちびまる子ちゃん』และ『おジャ魔女どれみ』เป็นตัวละครที่มีบทบาทที่ไม่ใช่เด็กเรียบร้อยหรือเรียนเก่งจะไม่ใช้ภาษาผู้หญิง เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกใกล้ชิดกับตัวละครได้ดีกว่า ซึ่ง 佐竹 (2003) กล่าวว่าการใช้ภาษาผู้หญิงจะทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความเป็นจริงของตัวละครน้อยลง จึงใช้กับตัวละครหญิงที่เรียนเก่งและเรียบร้อยเป็นหลัก

จากงานวิจัยก่อนหน้าสามารถสรุปได้ว่าคำลงท้ายประโยคที่แสดงความเป็นหญิงในงานส่วนใหญ่ได้แก่「かしら」「のよ」「わ↑」「わぬ」「わよ」「よぬ」และ「でしょ/でしよう」ประโยคขอร้องรูปテ(テ形) และคำลงท้ายประโยคที่แสดงความเป็นเพศชายได้แก่「か」(ในประโยคคำถามรูปธรรมดา)「かい」「だい」「かよ」「さ」「ぜ」「ぞ」「な」「よな」「だろ/だろう」รูปคำสั่งห้ามナ และรูป「のだ」โดยคำว่า「わ↑」ในทุกการศึกษาคำให้ความเห็นตรงกันว่าเป็นภาษาผู้หญิง แต่คำว่า「かよ」และ「ぬ」ส่วนใหญ่จะระบุว่าเป็นภาษาผู้ชาย มีเพียงการศึกษาของ 山中 (2008) ที่ให้ความเห็นแตกต่างจากการศึกษาอื่นว่าเป็นคำลงท้ายที่สามารถใช้ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งในงานวิจัยนี้จึงใช้เกณฑ์ตามงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นหลักและนับว่า「かよ」และ「ぬ」เป็นคำลงท้ายที่แสดงเพศชายดังสรุปได้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปคำลงท้ายที่แสดงเพศชายและคำลงท้ายที่แสดงหญิง

คำลงท้ายที่แสดงเพศชาย	คำลงท้ายที่แสดงเพศหญิง
- คำช่วยลงท้าย「か?」「かい」「だい」「かよ」「さ」「ぜ」「ぞ」「な」「よな」 - คำแสดงการคาดคะเน「だろ/だろう」 - รูปคำสั่งห้าม「禁止ナ」และรูป「のだ」	- คำช่วยลงท้าย「かしら」「のよ」「わ↑」「わぬ」「わよ」「よぬ」 - คำแสดงการคาดคะเน「でしょ/でしよう」 - ประโยคขอร้องรูปテ(テ形)

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 กลุ่มตัวอย่าง

ทำการคัดเลือกแอนิเมชันที่ปรากฏตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 จากเว็บไซต์ ニコニコ大百科 (<https://dic.nicovideo.jp/>) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 ที่ปรากฏในแอนิเมชันเกม และไลทโนเวลเป็นจำนวนมากที่สุดที่สืบค้นได้ (สืบค้น ณ วันที่ 29 พฤษภาคม 2565) จากนั้นจึงคัดเลือกตัวละครที่ปรากฏเฉพาะในแอนิเมชัน โดยได้ตัวละคร บ๊อค少女 ทั้งหมดจำนวน 121 ตัวละคร และตัวละคร オレっ娘 ทั้งหมดจำนวน 367 ตัวละคร จากแอนิเมชันทั้งหมด 10 เรื่อง จากนั้นได้คัดเลือกแอนิเมชันที่มีตัวละครทั้ง บ๊อค少女 และ オレっ娘 อยู่ในเรื่องเดียวกันอย่างน้อยอย่างละ 1 ตัวละคร โดยไม่ระบุประเภทของแอนิเมชันแต่

ต้องเป็นแอนิเมชันที่มีผู้กำกับไม่ซ้ำกัน ฉายอยู่ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2012 ถึง 2020 และเป็นแอนิเมชันที่ปรากฏคำบรรยายบทพูด (subtitle) ภาษาญี่ปุ่นเพื่อประหยัดเวลาในการเก็บข้อมูล ซึ่งคัดเลือกออกมาได้ทั้งหมด 6 เรื่อง 15 ตัวละคร (ตัวละคร บ๊อค少女 8 ตัวละคร และตัวละคร โอเล๊ต娘 7 ตัวละคร) แต่ละเรื่องจะมีตัวละคร บ๊อค少女และโอเล๊ต娘 อยู่ในเรื่องเดียวกันอย่างละ 1 ตัวละคร ยกเว้นเรื่องที่ 5 『けものフレンズ』 ที่จะมีตัวละคร บ๊อค少女 3 ตัวละคร และโอเล๊ต娘 2 ตัวละคร นอกจากนี้ตัวละครส่วนใหญ่มีบทบาทเป็นตัวรอง มีตัวละครตัวเอกเพียง 2 ตัวคือ ตัวละครที่ ⑤ かばん จากเรื่อง『けものフレンズ』 และ ⑫ 和泉紗霧 จากเรื่อง『エロマンガ先生』 ดังข้อมูลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเล๊ต娘

	ชื่อแอนิเมชัน (จำนวนตอน)	ชื่อผู้กำกับ (ปีฉาย)	ตัวละคร บ๊อค少女	ตัวละคร โอเล๊ต娘
1	『コッペリオン』 (13 ตอน)	鈴木信吾 (2013)	① 小津詩音 (ตัวรอง)	⑨ 小津歌音 (ตัวรอง)
2	『七つの大罪』 (12 ตอน)	石平信司 (2014)	② ディアンヌ (ตัวรอง)	⑩ ジェリコ (ตัวรอง)
3	『ブレイブウィッチーズ』 (12 ตอน)	高村和宏 (2016)	③ ヴァルトルート・クルピンスキー (ตัวรอง)	⑪ 管野直枝 (ตัวรอง)
4	『エロマンガ先生』 (12 ตอน)	竹下良平 (2017)	④ 高砂智恵 (ตัวรอง)	⑫ 和泉紗霧 (ตัวเอก)
5	『けものフレンズ』 (12 ตอน)	たつき (2017)	⑤ かばん (ตัวเอก) ⑥ スナネコ (ตัวรอง) ⑦ キタキツネ (ตัวรอง)	⑬ ツチノコ (ตัวรอง) ⑭ オーロックス (ตัวรอง)
6	『マギアレコード 魔法少女まどか ☆ マギカ外伝』 (13 ตอน)	劇団イヌカレー (2020)	⑧ 安名メル (ตัวรอง)	⑮ 深月フェリシア (ตัวรอง)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดูแอนิเมชัน 6 เรื่อง 74 ตอน (เรื่องละ 12-13 ตอน) จากนั้นจึงคัดเลือกบทสนทนาที่ปรากฏการใช้คำสรรพนาม บ๊อค และ โอเล๊ต จากตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเล๊ต娘 เพื่อพิจารณาการใช้คำสรรพนาม บ๊อค และ โอเล๊ต ของแต่ละตัวละครว่ามีการใช้กับคู่สนทนาแบบใดและเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ต่าง ๆ หรือไม่ จากนั้นจึงคัดเลือกบทสนทนาเพื่อศึกษาคำลงท้ายประโยคแบบสุ่มตัวอย่าง โดยคัดเลือกบทสนทนาที่ปรากฏก่อนและหลังบทสนทนาที่ปรากฏการใช้คำสรรพนาม บ๊อค และ โอเล๊ต อย่างละ 3 ประโยค รวมข้อมูลบทสนทนาได้ทั้งหมด 653 ประโยค (รวมประโยคที่ปรากฏคำสรรพนามแล้ว) แบ่งเป็นประโยคจากตัวละคร บ๊อค少女 จำนวน 318 ประโยค และประโยคจากตัวละคร โอเล๊ต娘 จำนวน 335 ประโยค จากนั้นจึงคัดเลือกประโยคที่ปรากฏคำลงท้ายประโยคซึ่งประกอบด้วย คำช่วยท้ายประโยค (終助詞) คำลงท้ายในประโยคคำสั่ง (命令形) การใช้รูปคำสั่งห้าม ナ (禁止ナ形) และประโยคขอรูป เท (テ形) ประโยคแสดงการคาดคะเน「だろ(う)」 หรือ「でしょ(う)」รูป「のだ」และวิเคราะห์การใช้คำลงท้ายประโยคว่าเป็นคำลงท้ายที่แสดงเพศชายหรือหญิงโดยยึดเกณฑ์คำช่วยท้ายประโยค และคำลงท้ายอื่น ๆ ตามตารางที่ 1 หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเล๊ต娘 โดยพิจารณาจากรูปลักษณะภายนอก การแต่งกาย บทบาทในเรื่องและลักษณะนิสัย กริยาท่าทางที่ปรากฏของตัวละคร และค้นหาคำอธิบายลักษณะตัวละครบางตัวเพิ่มเติม จากเว็บไซต์ ニコニコ大百科 หรือ ピクシブ百科事典 (Pixiv Encyclopedia) (ไม่มีอธิบายไว้ทุกตัวละคร) ประกอบการพิจารณา เนื่องจากเป็นเว็บไซต์หลักที่รวบรวมคำอธิบายคำศัพท์ในวงการป๊อปคัลเจอร์ของญี่ปุ่น เช่น แอนิเมชัน เกม โลโก้โนเวล ไว้จำนวนมาก

6. ผลการวิจัย

6.1 การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ของตัวละคร บ๊วก少女 และ โอレっ娘

ตัวละคร บ๊วก少女 ทั้ง 8 ตัวละครใช้ บ๊วก และตัวละคร โอレっ娘 ทั้ง 7 ตัวละครใช้ โอレ โดยไม่เปลี่ยนคำสรรพนามเป็นคำอื่นไม่ว่าจะคุยกับคู่สนทนาแบบใดหรืออยู่ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปก็ตาม อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลในงานวิจัยนี้ตัวละคร บ๊วก少女 และ โอレっ娘 ส่วนมากเป็นตัวละครรองไม่ใช่ตัวละครหลัก จึงมีบทบาทไม่มากนัก บทสนทนาที่เกิดขึ้นจึงมีจำกัดไม่สามารถแสดงความสัมพันธ์ทุกรูปแบบของคู่สนทนาได้ เช่น ไม่มีบทสนทนากับผู้ที่อาวุโสกว่าและไม่สนิท เป็นต้น ในตัวอย่างที่ 1 และ 2 เป็นบทสนทนาจากตัวละคร บ๊วก少女 เดียวกัน (⑦ ディアンヌ จากเรื่อง『七つの大罪』) ใช้คำสรรพนาม บ๊วก โดยไม่เปลี่ยนแปลงแม้คู่สนทนาจะมีสถานะต่ำกว่าหรือสูงกว่า สนิทสนมหรือไม่สนิทก็ตาม

ตัวอย่างที่ 1 บทสนทนาระหว่างตัวละครที่ ⑦ ディアンヌ กับ เซเนต (เพศหญิง สถานะต่ำกว่า ไม่สนิท) จากเรื่อง『七つの大罪』 (EP.6 นาทีที่ 00.19.59)

セネツ 「はい、お二人もどうぞ。一人だけ立食で、すみません。」

ディアンヌ 「ううん。ボクはみんなと一緒にご飯できるだけで楽しいから。」

ตัวอย่างที่ 2 บทสนทนาระหว่างตัวละครที่ ⑦ ディアンヌ กับ エリザベス (เพศหญิง เป็นเจ้าหญิงสถานะสูงกว่า สนิทสนม) จากเรื่อง『七つの大罪』 (EP. 4 นาทีที่ 00.04.08)

エリザベス 「だって血がこんなに！」

ディアンヌ 「あ…あんまり団長にベタベタしないでよ。」

エリザベス 「でも…」

ディアンヌ 「団長のそばにいるのはボクの役目なんだからね 手当てするならボクがやる！」

นอกจากนี้ในตัวอย่าง 3 และ 4 เป็นตัวอย่างการใช้โอレ ของตัวละคร โอレっ娘 ที่ใช้ โอレ โดยไม่เปลี่ยนไปตามคู่สนทนาเช่นเดียวกัน ในตัวอย่างที่ 4 แม้ว่าคู่สนทนาจะมียศทางทหารสูงกว่าแต่ก็ไม่เปลี่ยนคำสรรพนามที่ใช้

ตัวอย่างที่ 3 บทสนทนาระหว่างตัวละครที่ ⑪ 管野直枝 กับ 孝美 (เพศหญิง มียศในการทำงานเท่ากัน สนิทสนม) จากเรื่อง『ブレイブウィッチーズ』 (EP.11 นาทีที่ 00.09.44)

管野 「お前がひかりに勝ってオレの相棒になったんだ。オレたちは絶対に勝たなくちゃいけねえ。絶対にだ。」

孝美 「ええ、もちろんよ。管野さん」

ตัวอย่างที่ 4 บทสนทนาระหว่างตัวละครที่ ⑪ 管野直枝 กับ ニッカ・エドワーディン・カタヤイン (เพศหญิง สถานะสูงกว่าเนื่องจากมียศสูงกว่า สนิทสนม) จากเรื่อง『ブレイブウィッチーズ』 (EP.7 นาทีที่ 00.04.25)

ニッカ 「いやあ、運が悪かったね。」

管野 「オレを巻き込むなってえの。」

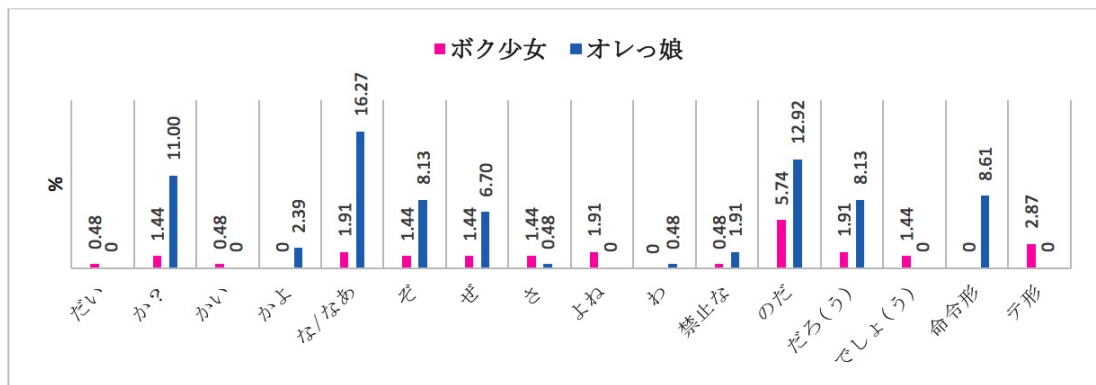
ニッカ 「不可抗力だ。」

6.2 การใช้คำลงท้ายแสดงเพศของตัวละคร บ๊วก少女 และ โอレっ娘

จากข้อมูลในงานวิจัยนี้ปรากฏคำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศชายและหญิง 209 ประโยค จากประโยคทั้งหมด 653 ประโยค พบว่าตัวละคร โอレっ娘 ใช้คำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศถึงร้อยละ 77.03 (เทียบจากจำนวนทั้งหมด

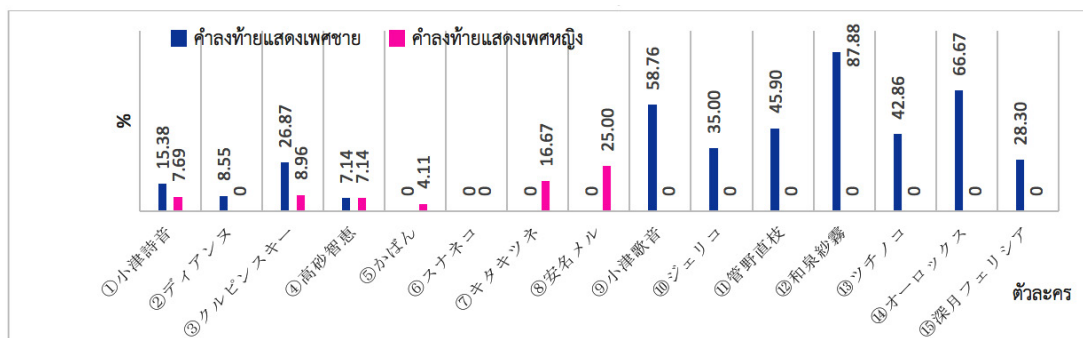
209 คำ) ซึ่งมากกว่าตัวละคร บ๊อค少女 ที่ใช้คำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศเพียงร้อยละ 22.97 เมื่อพิจารณาการใช้คำลงท้ายประโยคพบว่าตัวละคร บ๊อค少女 มีการใช้คำลงท้าย 4 รูปแบบคือ 1. ใช้คำลงท้ายที่แสดงเพศชายเท่านั้น 2. ใช้ทั้งคำลงท้ายแสดงเพศชายและคำลงท้ายแสดงเพศหญิง 3. ใช้คำลงท้ายที่แสดงเพศหญิงเท่านั้น และ 4. ใช้ภาษาสุภาพที่ไม่ปรากฏคำลงท้ายแสดงเพศ ขณะที่ตัวละคร โอเล๊ต娘 ใช้คำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศชายทั้งหมด จากแผนภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าทั้งตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเล๊ต娘 ใช้คำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศชายคำว่า「な/なあ」มากที่สุด (16.27% และ 1.91%) รองลงมาคือคำว่า「のだ」(12.92% และ 5.74%) ส่วนคำลงท้ายที่พบน้อยที่สุดคือ「だい」「かゝい」และ「わ」(ไม่ใช่ わ↑ ที่เป็นภาษาผู้หญิง) โดยพบเพียง 1 ครั้งคิดเป็น 0.48% ส่วนคำลงท้ายประโยคที่เป็นแสดงเพศหญิงพบว่ามีการใช้เพียงคำช่วยลงท้าย「よゑ」และตัวละคร บ๊อค少女 เท่านั้นที่ใช้「よゑ」 ทั้ง 4 ครั้ง (1.91%) ส่วนคำช่วยลงท้ายที่แสดงเพศหญิงอื่น ๆ ไม่ปรากฏการใช้ เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนการใช้คำลงท้ายของทั้ง 2 ตัวละครแล้วพบว่าตัวละคร โอเล๊ต娘 ใช้คำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศชายคำว่า「な・なあ」(16.27%)「のだ」(12.92%)「か?」(11.00%)「だろ(う)」(8.13%) รูปคำสั่ง 命令形 (8.61%)「ぞ」(8.13%)「ぜ」(6.70%)「かよ」(2.39%) และรูปคำสั่งห้าม 禁止ナ (1.91%) ในสัดส่วนที่มากกว่าตัวละคร บ๊อค少女 ขณะที่คำลงท้าย「さ」เป็นคำที่ตัวละคร บ๊อค少女 ใช้มากกว่าตัวละคร โอเล๊ต娘 (1.44% และ 0.48%) นอกจากนี้ คำแสดงคำถาม「だい」และ「かゝい」 คำช่วยลงท้าย「よゑ」 รูป「でしよ(う)」และรูปขออภัย テ形 ถึงแม้จะมีสัดส่วนการใช้ที่น้อยแต่ก็เป็นคำที่มีใช้เฉพาะตัวละคร บ๊อค少女 เท่านั้น ไม่ปรากฏการใช้ของตัวละคร โอเล๊ต娘 เลย

แผนภาพที่ 1 การใช้คำลงท้ายประโยคเปรียบเทียบระหว่างตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเล๊ต娘

เมื่อเทียบสัดส่วนการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายและหญิงของแต่ละตัวละครโดยเทียบกับจำนวนประโยคทั้งหมดที่แต่ละตัวละครพูดแล้ว จากแผนภาพที่ 2 พบว่าตัวละคร โอเล๊ต娘 (ตัวละครที่ ⑨-⑮) ใช้คำลงท้ายที่แสดงเพศชายโดยไม่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศหญิงเลย และมีสัดส่วนมากกว่าตัวละคร บ๊อค少女 (ตัวละครที่ ①-⑧) อย่างชัดเจน โดยมีสัดส่วนน้อยที่สุด 28.30% และสูงที่สุด 87.88% ขณะที่ตัวละคร บ๊อค少女 มีการใช้คำลงท้าย 4 รูปแบบ กล่าวคือ รูปแบบที่ 1. ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้นมีเพียง 1 ตัวละครคือ ② ディアンヌ รูปแบบที่ 2. ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายมากกว่าคำลงท้ายแสดงเพศหญิงมี 2 ตัวละคร คือตัวละครที่ ① 小津詩音 และ ③ クルピンスキー รูปแบบที่ 3. ใช้เพียงคำลงท้ายแสดงเพศหญิงเท่านั้นมี 3 ตัวละครคือ ⑤ かばん ⑦ キタキツネ และ ⑧ 安名メル และรูปแบบที่ 4. ไม่ปรากฏการใช้คำลงท้ายแสดงเพศใด ๆ เลยมี 1 ตัวละครคือ ⑥ スナネコ ส่วนตัวละครที่ ④ 高砂智恵 ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายกับคำลงท้ายแสดงเพศหญิงเป็นสัดส่วนเท่ากัน (7.14%)

แผนภาพที่ 2 สัดส่วนการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายและหญิงของตัวละคร บ๊อค少女 และ โอレっ娘

6.3 ลักษณะตัวละครของ บ๊อค少女 และ โอレっ娘

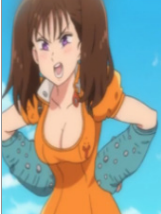
ตารางที่ 3-8 เป็นตารางแสดงรูปลักษณ์ภายนอก ลักษณะนิสัย บทบาท และการใช้ภาษาของตัวละคร บ๊อค少女 และ โอレっ娘 เปรียบเทียบในแอนิเมชันแต่ละเรื่อง จากงานวิจัยนี้พบว่าตัวละคร บ๊อค少女 มีทรงผมและแต่งตัวแบบผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย เช่น ตัวละครที่ ④ 高砂智恵 ⑥ スナネコ ⑦ キタキツネ และ ⑧ 安名メル โดยเป็นตัวละครที่สวมกระโปรงหรือแต่งชุดนักเรียนหญิง ไว้ผมยาว และมีลักษณะนิสัยที่มีความเป็นหญิงมากกว่าความเป็นชาย เช่น เป็นคนสุภาพ นุ่มนวล ใจดี ขี้อาย ชอบตัวละครชาย และมีกริยาท่าทางแสดงความน่ารัก มีความเป็นเด็กมากกว่าตัวละคร โอレっ娘 เช่น ตัวละครที่ ④ 高砂智恵 ⑥ スナネコ และ ⑦ キタキツネ และบางตัวละครใช้คำพูดรูปสุภาพเป็นหลักและไม่พบการใช้ภาษาผู้ชายเลย เช่น ตัวละครที่ ⑤ かばん และ ⑦ キタキツネ แต่ก็ยังมีตัวละคร บ๊อค少女 ที่แสดงความเป็นชายอย่างชัดเจน มีการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายมากกว่า เช่น ตัวละครที่ ① 小津詩音 ถึงแม้จะใส่ชุดนักเรียนหญิง สวมกระโปรง แต่มีพฤติกรรมที่ชอบใช้ความรุนแรง ก้าวร้าว และใช้คำพูดไม่สุภาพเหมือนผู้ชาย และตัวละครที่ ③ クルピンスキー แต่งตัวเป็นทหารชาย มีนิสัยเจ้าชู้ ชอบจีบสาว โดยตัวละครทั้ง ① 小津詩音 และ ③ クルピンスキー มีบทบาทในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้ ขณะที่ตัวละครที่ ② ディアンヌ มีบทบาทเป็นยักษ์คอยคุ้มกันตัวเองแต่ไม่ชอบการต่อสู้ แสดงความเป็นหญิงมากกว่า เช่น ชอบตัวละครชาย และมีกริยาแสดงความน่ารัก แต่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น

ขณะที่ตัวละคร โอレっ娘 มีลักษณะการแต่งตัวสวมกระโปรงแบบผู้หญิงและไว้ผมยาวดูเป็นผู้หญิงเช่นเดียวกับตัวละคร บ๊อค少女 แต่ลักษณะนิสัยและบทบาทของตัวละครในเรื่องพบว่าตัวละคร โอレっ娘 ส่วนใหญ่เป็นตัวละครที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้ เช่น เป็นทหาร นักรบหรือหน่วยรบที่ต้องมีการต่อสู้ (ตัวละครที่ ⑨⑩⑪⑭⑮) หรือมีความดุร้าย (ตัวละครที่ ⑬) ลักษณะนิสัยจึงชอบการต่อสู้ มีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ นิสัยก้าวร้าว หัวแข็ง ไม่ค่อยเชื่อฟังใคร เป็นตัวของตัวเอง และพูดจาขวานผ่าซาก ตรงไปตรงมา และพูดจาไม่สุภาพ นอกเหนือจากการใช้คำลงท้ายที่แสดงเพศชายเป็นหลักแล้วยังพบการใช้คำสบถ หรือคำไม่สุภาพที่ผู้ชายมักใช้ เช่น 「クソ」「この野郎」「食ら」 นอกจากนี้เสียงพากย์ของตัวละคร โอレっ娘 มีแนวโน้มที่จะใช้เสียงห้าวมีความเป็นผู้ชายมากกว่าเสียงพากย์ของตัวละคร บ๊อค少女 อย่างชัดเจน ยกเว้นตัวละครที่ ⑫ 和泉紗霧 ที่มีลักษณะแตกต่างออกไปจากตัวละคร โอレっ娘 อื่น ๆ เนื่องจากเป็นตัวละครเด็กผู้หญิงที่ต้องปกปิดตัวเองว่าเป็นนักวาดการ์ตูน ปกติแล้วจะใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า ワタシ และไม่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเลย แต่เวลาที่แสดงบทบาทเป็น エロマンガ先生 นักวาดการ์ตูนหรือเวลาที่ปกปิดตัวตนจริงของตัวเองจะใช้คำสรรพนาม オレ และใช้คำลงท้ายที่แสดงความเป็นชายทั้งหมด

ตารางที่ 3 ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเรっ娘 เรื่อง『コッペリオン』

ชื่อ	ภาพตัวละคร ¹⁰	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
① 小津詩音		• บ๊อค少女มนุษย์ที่ถูกดัดแปลงพันธุกรรมให้สามารถทนต่อสารกัมมันตรังสีได้ แขนยาวและตัวสูงมาก ผมยาวสีดำไม่รวบผม • ใส่ชุดนักเรียนหญิง ถุงเท้ายาวสูงถึงเข่า	• เป็นน้องของ 小津歌音 มีบทบาทคอยขัดขวางการช่วยเหลือมนุษย์ของตัวเอก • ชอบใช้ความรุนแรง มักใช้กำลังแก่คนอื่น • การใช้คำพูดและพฤติกรรมเหมือนเด็กผู้ชาย เนื่องจากมีปัญหาตอนที่ทำโคลนนิ่ง	• พบคำลงท้ายแสดงเพศชาย (15.38%) และหญิง (7.69%) แต่พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายมากกว่า • มักพูดจาโดยใช้คำไม่สุภาพ
⑨ 小津歌音		• โอเรっ娘 มนุษย์ที่ถูกดัดแปลงพันธุกรรมให้สามารถทนต่อสารกัมมันตรังสีได้ มีผมยาวสีน้ำตาลอ่อน ไม่รวบผม • มักจะใส่ผ้าพันคอ เสื้อโค้ด ถุงมือ ข้างในใส่ชุดกระโปรงนักเรียนหญิง และสวมรองเท้าบูทยาว	• เป็นพี่ของ 小津詩音 มีสติปัญญาคิดจึงมักเป็นฝ่ายวางแผนขัดขวางการช่วยเหลือมนุษย์ของตัวเอก • ถูกคนอื่นและชอบใช้ความรุนแรง ยกเว้นน้องสาวตัวเอง	• พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น (58.76%) • พูดจาห้วน ไม่สุภาพ

ตารางที่ 4 ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเรっ娘 เรื่อง『七つの大罪』

ชื่อ	ภาพตัวละคร ¹⁰	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
② デイアンヌ		• บ๊อค少女 ยักษ์ผู้หญิงตัวใหญ่มาก สูง 915 cm ผมสีน้ำตาล มีทรงผม pigtail ที่เป็นเอกลักษณ์ • ใส่เสื้อ Leotard สีส้มอมเหลือง รองเท้าบูทสีส้ม	• มีหน้าที่คอยช่วยเหลือพระเอกต่อสู้กับอศวินฝ่ายไม่ดี • มีนิสัยที่มีความเป็นหญิงบางอย่าง เช่น เกลียดแมลง¹¹ ชอบผู้ชาย แสดงอาการหึงหวงเมื่อผู้ชายที่ตนชอบต้องเดินทางไปกับผู้หญิงอื่น ไม่ชอบการต่อสู้ ถึงแม้จะมาจากชนเผ่ายักษ์ที่ชอบการต่อสู้ก็ตาม	• พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น (8.55%)
⑩ ジェリコ		• โอเรっ娘 ผู้หญิงที่ชอบแต่งตัวเป็นชาย แต่หลังจากชอบพระเอกจะแต่งตัวเป็นผู้หญิงอยู่ในชุดอศวิน • ตอนแต่งเป็นผู้ชายผมยาวทำทรง ponytail แต่ตอนแต่งเป็นผู้หญิงผมสั้น	• เป็นอศวินฝึกหัดที่ไม่ชอบให้ใครมาดุถูก มีความมั่นใจในตัวเองสูงมากแม้ยังไม่ได้เริ่มสู้ก็คิดว่าตัวเองจะชนะ • เป็นคนที่ยากมีพลังกำลังมาก ๆ มักเป็นฝ่ายต่อสู้ก่อน • แต่งตัวเป็นผู้ชายเพราะอยากให้ม่อ่อนแอของตนดูเข้มแข็งขึ้น แต่จริงๆแล้วชอบผู้ชายและทำอาหารเก่ง¹²	• พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น (35.00%) • พูดจาหยาบคาย เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นผู้ชาย

ตารางที่ 5 ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเรっ娘 เรื่อง『ブレイブウィッチーズ』

ชื่อ	ภาพตัวละคร	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
③ クルピンスキ		• บ๊อค少女ผมสั้นสีทองทรงผู้ชาย ลักษณะภายนอกเป็นได้ทั้งชายและหญิง (中性的) แต่มีลักษณะเป็นเด็กผู้ชาย (ボーイッシュ)¹³ • ใส่เครื่องบินทหารสีน้ำเงินสวมหมวก	• เป็นทหารตำแหน่งร้อยโทในกองกำลังบิน • นิสัยรักสนุกแต่เป็นคนที่มีความกล้าหาญกล้าตัดสินใจและมักใช้คำพูดเป็นผู้ใหญ่มากว่าจริงมักจะปกป้องพวกพ้องในหน่วย • เป็นคนหน้าตาดี ชอบผู้หญิง ชอบพูดจิบสวาว	• พบคำลงท้ายแสดงเพศชาย (26.87%) และหญิง (8.96%) แต่พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายมากกว่า • พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศหญิง 「よゐ」

¹⁰ ภาพตัวละครของแอนิเมชันมาจากเว็บไซต์ <https://animelon.com> และ <https://fairyanime.net>

¹¹ ลักษณะตัวละครจาก <https://dic.pixiv.net/a/ディアンヌ>

¹² ลักษณะตัวละครจาก <https://dic.pixiv.net/a/ジェリコ>

¹³ ลักษณะตัวละครจาก ニコニコ大百科 <https://dic.nicovideo.jp/a/ヴァルトルート・クルピンスキー>

ตารางที่ 5 ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเร็ท娘 เรื่อง『ブレイブウィッチーズ』

ชื่อ	ภาพตัวละคร	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
⑪ 管野直枝		• โอเร็ท娘 ผมสั้นสีดำ มีพาสเตอร์ปิดแผลอยู่ที่แก้ม • ใส่เสื้อแจ็กเก็ต กระโปรงสั้นสีน้ำตาล ผูกผ้าพันคอลายสีเหลืองและเขียวเป็นเอกลักษณ์	• เป็นทหารยศร้อยตรีในกองกำลังบิน มีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ • มักจะพูดแสดงความรู้สึกรออกมาตรงๆ โดยไม่เกรงใจคนรอบข้างมีความก้าวร้าว • ชอบต่อสู้ มักจะพุ่งเข้าหาศัตรูเสมอ • ชอบอ่านวรรณกรรมเด็กผู้หญิง	• พบคำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น (45.90%) และใช้คำพุดรุนแรงแสดงความรู้สึกออกมาทันที • ใช้ภาษาไม่สุภาพ เช่น クソ 食う

ตารางที่ 6 ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเร็ท娘 เรื่อง『エロマンガ先生』

ชื่อ	ภาพตัวละคร	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
④ 高砂智恵		• บ๊อค少女 ผมยาวสีดำ มีหน้าม้าไม่รวบผม • สวมผ้ากันเปื้อนคลุมชุดข้างใน โดยชุดข้างในจะเป็นเสื้อแขนสั้นและกางเกงขาสั้น	• คนทำงานในร้านขายหนังสือ • เป็นคนใจดี คอยให้คำแนะนำพระเอกเวลามีปัญหา • ชอบพระเอก พูดที่เล่นที่จริงกับพระเอกว่าจะเป็นเจ้าสาวให้	• พบคำลงท้ายแสดงเพศชายและหญิงในสัดส่วนที่เท่ากัน (7.14%)
⑫ 和泉紗霧		• โอเร็ท娘 เด็กผู้หญิงผมยาวสีเทา • มักจะใส่ชุดนอนสีชมพูยกเว้นตอนที่เล่น エロマンガ先生 จะใส่เสื้อคลุมสีเขียวและใส่หน้ากาก	• เด็กหญิงที่ไม่เปิดเผยตัวตนว่าเป็นนักวาดการ์ตูน มักจะเก็บตัวอยู่แต่ในห้อง ตอนไหนมาปากกา エロマンガ先生 มักจะแสดงนิสัยก้าวร้าวเพื่อให้สมเป็นผู้ชาย • ชอบวาดรูปแนวเซ็กซี่ ชอบผู้ชาย	• มีการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชาย (87.88%) เฉพาะตอนที่ปกปิดตัวตนจริงและตอนอยู่ในบทบาท エロマンガ先生 เวลาคุยกับแฟนคลับทางอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 7 ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ โอเร็ท娘 เรื่อง『けものフレンズ』

ชื่อ	ภาพตัวละคร	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
⑤ かばん		• บ๊อค少女 เด็กผู้หญิงผมสั้นสีดำ ออกเขียว มีตาสีดำ • มีลักษณะเด่นคือมีหมวกสีขาวที่ตกแต่งด้วยปีกสีฟ้า ใส่ชุดนักเดินทางกางเกงขาสั้นสะพายเป้สีขาว	• เป็นตัวเอกของเรื่อง ออกเดินทางเพื่อตามหาว่าตัวเองเป็น ฟรেনส์ (สัตว์) ชนิดอะไร • เป็นคนสุภาพ ใจดีและซื่อๆ มีบางครั้งก็ค่อนข้างขี้ลาดกลัวอันตราย	• ใช้คำพุดสุภาพ ลงท้ายด้วยรูป เดสมาสเป็นหลัก • พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศหญิงเท่านั้น (4.11%)
⑥ スナネコ		• บ๊อค少女 ที่มีลักษณะกึ่งคนกึ่งสัตว์ (ฟรেনส์) ใส่ชุดเดรสแบบเด็กผู้หญิงผูกโบว์ด้านหลัง • มีผมสั้นสีบลอนด์ทองและหูใหญ่	• มีบทบาทเป็นแมวทราาย ได้รับคำชมจากตัวเอกว่าเป็นคนน่ารักสมคำร่ำลือ • เปลี่ยนใจง่าย อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย • เอาใจใส่คนรอบข้าง ช่วยเหลือเพื่อน	• ใช้คำพุดสุภาพ ลงท้ายด้วยรูป เดสมาส • ไม่ปรากฏการใช้คำลงท้ายที่แสดงเพศใด ๆ
⑦ キタキツネ		• บ๊อค少女 ที่มีลักษณะกึ่งคนกึ่งสัตว์ (ฟรেনส์) ใส่ชุดสูทสีส้มติดโบว์ใหญ่สีขาว กระโปรงสั้นสีขาว • ผมยาวสีเหลืองแต่ตอนปลายสีขาว	• มีบทบาทเป็นสุนัขจิ้งจอกแดงซื่อๆ ชอบเก็บตัว ไม่ค่อยชอบคุยกับคนอื่น ๆ เวลาสนทนา มักจะหยุดสนทนาากลางคัน • เนื่องจากเป็นน้องของ กินกิซุเน จึงมีความเป็นเด็กเอาแต่ใจ ชอบเล่นเกม	• ใช้คำลงท้ายแสดงเพศหญิงรูป ขอร้อง テ形 เท่านั้น (26.67%)

ชื่อ	ภาพตัวละคร	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
⑬ ツチノコ		• オレツ姫 ที่มีลักษณะกึ่งคนกึ่งสัตว์ (ฟ렌ซ) • ผมหยักสีฟ้าเขียวอยู่ในชุดตลอดเวลา ตาสีแดง สวมเสื้อแจ็คเก็ตที่มีหมวกชุดลายทาง ใส่รองเท้าเกียสีดำ เอามือล้วงกระเป๋าตลอดเวลา	• มีบทบาทเป็นสัตว์จำพวกงู มีความสามารถในการดมกลิ่นไม่กลัวอันตราย • เข้ากับคนแปลกหน้าได้ยาก เมื่อโดนจ้องมองจะหลบซ่อนตัวในที่มืดหรือที่ซ่อนตัว • มักจะตะคอกหรือต่อว่าคนอื่น โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของคนรอบข้าง	• พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น (42.86%) • พุดจาหวานผ่าซาก มีการใช้คำสบถ หรือคำไม่สุภาพ เช่น クソ この野郎
⑭ オーロック		• オレツ姫 ที่มีลักษณะกึ่งคนกึ่งสัตว์ (ฟ렌ซ) มีเขabenหัว • ผมสั้นสีน้ำตาลเขียว ใส่ชุดลายพราง • มีอาวุธประจำตัวไว้ต่อสู้	• มีบทบาทเป็นวัวป่า ทำหน้าที่ปกป้องอาณาเขตของสิ่งใด มีความกล้าหาญ • มีความสามารถในการต่อสู้ • เป็นตัวละครเลือดร้อนมั่นใจในพลังของตนเต็มเปี่ยมไปด้วยความเป็นชาย¹⁴	• พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น (66.67%) • พุดจาไม่สุภาพ หยาดคาย

ตารางที่ 8 ลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ オレツ姫 เรื่อง 『マギアレコード魔法少女まどか☆マギカ外伝』

ชื่อ	ภาพตัวละคร	รูปลักษณ์ภายนอก	ลักษณะนิสัยและบทบาท	การใช้ภาษา
⑧ 安名メル		• บ๊อค少女 สาวน้อยเวทย์มนตร์ผมสั้นสีเขียวใส่ชุดนักเรียนหญิง • เมื่อแปลงร่างเป็นสาวน้อยเวทย์มนตร์จะใส่กระโปรงสั้น ตกแต่งด้วยริบบิ้นสีเขียว	• เป็นสาวน้อยเวทย์มนตร์ที่ตัดสินใจการกระทำใน 1 วัน ตามคำทำนายทุกเช้า ถ้าคำทำนายออกมาไม่ดีจะไม่ออกจากห้อง มักถูกผู้ปกครองดุเสมอ • ชอบช่วยเหลือผู้อื่นแต่ต่อสู้ไม่เก่ง	• ใช้คำพุดสุภาพ ลงท้ายด้วยรูป デスマス • ไม่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชาย แต่มีใช้ภาษาผู้ชาย เช่น 食う • พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศหญิงรูปชอร้อง テ形 (25.00%)
⑮ 深月フエリシア		• オレツ姫 สาวน้อยเวทย์มนตร์ผมยาวสีทอง ใส่เสื้อมีฮูดและชุดเอี๊ยม กางเกงขาสั้น • เมื่อแปลงร่างเป็นสาวน้อยเวทย์มนตร์จะแต่งตัวชุดกระโปรงสั้นแบบผู้หญิงไว้สะตือ	• เป็นทหารรับจ้าง คอยคุ้มกันคนอื่น • มักเอาแต่ใจตัวเอง นิสัยก้าวร้าวไม่โง่ฝ่าย มีอารมณ์รุนแรง • มีพลังกำลังมาก จึงไม่ค่อยใช้สมองในการต่อสู้	• พบการใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น(28.30%)

7. อภิปรายและสรุปผลวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาษาบทบาทโดยวิเคราะห์การใช้คำสรรพนามเพศชายบุรุษที่ 1 บ๊อคและオレ คำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศชายและหญิงของตัวละครหญิง บ๊อค少女 และ オレツ姫 ที่ปรากฏในสื่อแอนิเมชันภาษาญี่ปุ่น 6 เรื่อง พบว่าตัวละคร บ๊อค少女 จำนวน 8 ตัวละคร ใช้คำสรรพนาม บ๊อคและตัวละคร オレツ姫 จำนวน 7 ตัวละคร ใช้คำสรรพนาม オレ เรียกแทนตัวเองเป็นหลักโดยไม่เปลี่ยนแปลงตามความสัมพันธ์ของกลุ่มสนทนาหรือสถานการณ์ ซึ่งโดยปกติแล้วการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น ผู้พูดจะเปลี่ยนใช้คำสรรพนามไปตามความสัมพันธ์ของกลุ่มสนทนาหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป แต่การใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในโลกเสมือนจริงจากในข้อมูลของงานวิจัยนี้เป็นการใช้สำหรับกำหนดลักษณะตัวละครมากกว่าใช้คำสรรพนามเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และกลุ่มสนทนา ซึ่งเป็นไปตามที่ 金水 (2023) กล่าวว่า ภาษาบทบาทเป็นภาษาที่ใช้ในโลกเสมือนจริง (ヴァーチャル/virtual) จัดว่าเป็นแบบตายตัว (stereotype) ทางภาษา ที่ทำให้คนในสังคมสามารถเข้าใจได้ว่าคนประเภทใด

¹⁴ ลักษณะตัวละครจากニコニコ大百科 [https://dic.nicovideo.jp/a/オーロックス%28けものフレンズ%](https://dic.nicovideo.jp/a/オーロックス%28けものフレンズ%29)

มีลักษณะการพูดอย่างไร การที่ตัวละครหญิงใช้คำสรรพนามเพศชาย ボク และ オレ โดยไม่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบท จนมีชื่อเรียกประเภทของตัวละครว่า ボク少女 และ オレっ娘 จัดเป็นลักษณะเฉพาะตัวในภาษาบทบาทภาษาญี่ปุ่น ที่จะใช้คำสรรพนามเพศชายบุรุษที่ 1 เพื่อบอกลักษณะตัวละครเพศหญิงที่มีลักษณะที่เข้มแข็ง หรือมีบทบาทที่ไม่ใช่ ผู้หญิงธรรมดาตนเอง ซึ่งเป็นไปตามที่ 佐竹 (2003) กล่าวว่าไว้ว่าการใช้ภาษาของผู้หญิงของตัวละครหญิงจะทำให้ผู้ชม รู้สึกถึงความเป็นจริงของตัวละครน้อยลง การใช้ภาษาผู้ชายในตัวละครหญิงจึงอาจจะเป็นกลวิธีหนึ่งของภาษาบทบาท ที่ทำให้ผู้ชมเข้าถึงบทบาทของตัวละครในเรื่องและรู้สึกถึงความเป็นโลกเสมือนหรือโลกแห่งแอนิเมชันได้ดีกว่า

นอกจากนี้การแต่งตัวหรือรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครทั้ง 2 แบบในงานวิจัยนี้มีลักษณะภายนอกเป็น ผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย เช่น ไขมันยาว สวมกระโปรง หรือแม้จะสวมกางเกงแต่ก็มีลักษณะเป็นแบบผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย จึงไม่สามารถแยกความแตกต่างด้านรูปลักษณ์ภายนอกได้อย่างชัดเจน การแต่งกายไม่มีลักษณะเหมือนผู้ชาย เสมอไปตามที่ 西田 (2012) ระบุว่าว่า ボク少女 มักเป็นตัวละครเด็กผู้หญิงที่มีลักษณะเหมือนเด็กผู้ชาย ผสมกัน มีความสามารถด้านกีฬา มีความร่าเริง กระปรี้กระเปร่า แต่จะสอดคล้องกับงานของ 富樫・浅野 (2012) ที่ระบุว่า ボク少女 มีลักษณะที่เหมือนผู้หญิงและผู้ชายในตัวซึ่งเห็นได้ชัดจากการใช้ภาษาของตัวละครและบทบาทของตัวละคร ซึ่งงานวิจัยนี้พบว่าการใช้คำลงท้ายแสดงเพศของตัวละครทั้ง 2 ประเภทมีความแตกต่างกัน โดยตัวละครボク少女 มีการใช้คำลงท้าย 4 รูปแบบ คือ 1. ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายเท่านั้น 2. ใช้ทั้งคำลงท้ายเพศชายและคำลงท้ายเพศ หญิง 3. ใช้คำลงท้ายแสดงเพศหญิงเท่านั้น และ 4. ไม่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศใด ๆ เลย ขณะที่ตัวละคร オレっ娘 มีการใช้คำลงท้ายประโยคแสดงเพศชายเพียงรูปแบบเดียว เมื่อพิจารณาถึงบทบาท ลักษณะนิสัย กริยาท่าทางของ ตัวละครประกอบการใช้ภาษาแล้วพบว่า ตัวละคร ボク少女 และตัวละคร オレっ娘 จากงานวิจัยนี้มีลักษณะที่ ต่างไปจากตัวละครหญิงปกติ โดยตัวละคร ボク少女 จะมีลักษณะเข้มแข็ง ไม่อ่อนแอเหมือนตัวละครหญิง แต่จะมี ความสุภาพและอ่อนหวานในบางมุมเหมือนผู้หญิง เช่น ชอบผู้ชาย ใจดี แสดงกริยาอาการให้คนรู้สึกว่ามันน่ารัก (萌え) มากกว่าตัวละคร オレっ娘 ตัวละคร ボク少女 ที่ใช้ภาษารูปแบบที่ 1. และ 2. ที่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายมากกว่า นั้นมักเป็นตัวละครที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ เช่น เป็นทหาร นักรบ หรือผู้ที่คอยคุ้มครองผู้อื่น แต่ไม่มีนิสัย ก้าวร้าว ดุดัน ส่วนรูปแบบที่ 3. และ 4. ที่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศหญิงหรือไม่ใช้คำลงท้ายแสดงเพศมักเป็นตัวละคร ผู้หญิงที่มีบทบาทในเรื่องไม่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้ใด ๆ ส่วนตัวละคร オレっ娘 เป็นตัวละครที่มีบทบาทที่ต้องใช้พลัง กำลังในการต่อสู้(ยกเว้นตัวละครที่ ⑫ 和泉紗霧) และมีแนวโน้มใช้ความรุนแรงหรือชอบความรุนแรง กริยาท่าทาง ก้าวร้าว ดุดัน ลักษณะภาษาที่ใช้จึงมักเป็นภาษาที่ไม่แสดงความเคารพต่อคู่สนทนา(失敬) มักใช้รูปคำสั่งต่อคู่สนทนา มีการพูดสบถ ไม่สุภาพ ซึ่งแนวโน้มการใช้ภาษาลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะเด่นในภาษาผู้ชาย (金水, 2023) ตัวละคร オレっ娘 จึงใช้คำลงท้ายแสดงเพศชายทั้งหมดซึ่งต่างจากตัวละคร ボク少女 ที่มีการใช้คำลงท้ายหลายรูปแบบตาม บทบาทในแต่ละเรื่อง ซึ่งไม่มีมีเพียงตัวละครที่แสดงความเป็นชายและใช้ภาษาผู้ชายเท่านั้น แต่มีตัวละคร ボク少女 ที่แสดงความเป็นหญิงและใช้คำลงท้ายประโยคที่เป็นภาษาผู้หญิงสอดคล้องกับงานของ 富樫・浅野 (2012) ที่พบว่า ตัวละคร ボク少女 มีการใช้ “ภาษาบทบาทที่ปิดบัง” (隠された役割語) โดยการใช้สรรพนามเพศชายแต่ใช้ คำลงท้ายแสดงเพศหญิงด้วยเช่นกัน

งานวิจัยนี้ได้คัดเลือกตัวละครจากแอนิเมชันที่มีทั้งตัวละคร ボク少女 และตัวละคร オレっ娘 อยู่ในเรื่อง เดียวกัน ผู้เขียนจึงต้องกำหนดบทบาทให้ตัวละคร オレっ娘 แสดงความก้าวร้าว ดุดันมากกว่าตัวละคร ボク少女 แต่ก็ยังไม่ใช่ผู้ชาย เนื่องจากยังมีรูปลักษณ์ภายนอกที่ยังมีความเป็นหญิง เช่น ไขมันยาว การแต่งตัวที่ยังมีลักษณะ ของความเป็นหญิงอยู่ และเนื่องจากในแอนิเมชันที่ใช้เป็นข้อมูลในงานวิจัยนี้มีตัวละครหญิงปรากฏหลายตัวในเรื่อง เดียวกัน ผู้เขียนจึงมีแนวโน้มที่จะกำหนดบทบาทให้ตัวละคร オレっ娘 แสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้ซึ่ง

ต้องแสดงความเข้มแข็งและก้าวร้าวมากกว่าตัวละคร บ๊อค少女 ตามภาพลักษณ์ของคำสรรพนาม オレ ที่ผู้ชายใช้เพื่อแสดงภาพลักษณ์ที่ก้าวร้าว ดุดัน ส่วนตัวละคร บ๊อค少女 แสดงบทบาทที่มีความเป็นชายที่มากกว่าผู้หญิงปกติธรรมดาในด้านความเข้มแข็ง ไม่อ่อนแอ สามารถปกป้องหรือดูแลตัวเองได้ เพื่อให้เห็นความแตกต่างจากตัวละครหญิงที่แสดงความเป็นหญิงในเรื่องเดียวกัน และตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 มักเป็นตัวละครรองที่ไม่ใช่ตัวหลักของเรื่อง จึงไม่มีการอธิบายลักษณะนิสัยอย่างละเอียดเหมือนตัวละครหลัก การใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ที่แตกต่างกันจึงเป็นวิธีกำหนดบทบาทของตัวละครที่ปรากฏในสื่อป๊อปคัลเจอร์ของญี่ปุ่นในปัจจุบันที่มีความหลากหลายมากขึ้น อีกวิธีหนึ่ง และอาจจะด้วยเหตุผลของผู้แต่งที่ต้องการให้ตัวละครโดดเด่นและลักษณะไม่ซ้ำกับตัวละครที่ผ่าน ๆ มา จึงกำหนดให้ตัวละคร บ๊อค少女 และตัวละคร オレっ娘 แตกต่างจากตัวละครชายและหญิงโดยทั่วไป ฉะนั้นจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่าตัวละครส่วนใหญ่จากแอนิเมชันทั้ง 6 เรื่องมีรูปลักษณะภายนอกเป็นหญิงมากกว่าชาย แต่จะแสดงความเป็นชายในส่วนที่เป็นลักษณะนิสัย บทบาทในเรื่องและการใช้ภาษา การใช้คำสรรพนามเพศชายบุรุษที่ 1 ที่แตกต่างกันของตัวละครเพื่อให้เห็นบทบาทของตัวละครได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยตัวละคร オレっ娘 ส่วนใหญ่จะมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้มีการใช้คำลงท้ายประโยคที่แสดงเพศชายและมีลักษณะนิสัยแสดงความก้าวร้าว ดุดันออกมามากกว่าตัวละคร บ๊อค少女 ส่วนตัวละคร บ๊อค少女 จะแสดงความเป็นชายเมื่อแสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้แต่ยังมีความน่ารักในแบบผู้หญิงอยู่

ถึงแม้ว่าภาษาบทบาทจะแตกต่างจากการใช้ภาษาในโลกแห่งความเป็นจริง แต่ในแง่ของการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น ภาษาบทบาทที่อยู่ในสื่อหนังสือการ์ตูน แอนิเมชัน หรือไลฟ์โนเวล จัดว่าเป็นรูปแบบภาษาอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนภาษาสามารถเรียนรู้บทบาทในภาพจำ (stereotype) ของคนสังคมนั้น ๆ ได้ ดังที่เด็กญี่ปุ่นสามารถเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างภาษาที่แสดงเพศชายและหญิงจากตัวละครที่ปรากฏในแอนิเมชันญี่ปุ่นสำหรับเด็กได้ (金水, 2011) และจากผลของงานวิจัยนี้อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยที่ใช้สื่อป๊อปคัลเจอร์ประกอบการเรียนการสอน โดยภาษาบทบาทจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาพลักษณ์ของคำสรรพนามหรือคำลงท้ายผ่านตัวละครในสื่อได้มากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้เรียนเข้าใจถึงบทบาทและภาพลักษณ์ของภาษาบทบาทนั้น ๆ ก็จะสามารถเข้าใจวิธีใช้คำสรรพนามที่ถูกต้องและเข้าใจว่าการใช้ภาษาบทบาทไม่เหมือนการใช้ภาษาในชีวิตจริง เช่น ผู้เรียนที่เป็นผู้หญิงก็ควรใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายที่แสดงเพศหญิงมากกว่าที่จะใช้เลียนแบบตัวละคร บ๊อค少女 หรือ オレっ娘 ในแอนิเมชัน ดังเช่นที่ร้อยแก้ว สิริอาษา (2564) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับภาษาบทบาทเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเลียนแบบการใช้ภาษาในแอนิเมชันในแบบที่ไม่เหมาะสม

8. ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะของงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานที่ได้นำเสนอให้รู้จักภาษาบทบาทของตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 ในสื่อแอนิเมชันญี่ปุ่นที่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์การใช้ภาษาและลักษณะตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 ในงานนี้มีเพียง 15 ตัวละครจากแอนิเมชัน 6 เรื่อง จะไม่สามารถอธิบายถึงการใช้ภาษาบทบาทและลักษณะของตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 ทั้งหมดในสื่อป๊อปคัลเจอร์ของญี่ปุ่นได้ แต่จากผลของงานวิจัยนี้ น่าจะสามารถบอกแนวโน้มของตัวละครหญิงที่ใช้คำสรรพนามที่แสดงเพศชายและการใช้คำลงท้ายที่แสดงเพศเพื่อสามารถแยกบทบาทในสื่อป๊อปคัลเจอร์ของญี่ปุ่นได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การที่ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับบทบาทของตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 ที่ชัดเจนขึ้น การศึกษาภาษาบทบาทของตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 ในสื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากแอนิเมชัน หรือแอนิเมชันที่ปรากฏเพียงตัวละคร บ๊อค少女 หรือ オレっ娘 ตัวใดตัวหนึ่งหรือการแปลคำสรรพนามและภาษาของตัวละคร บ๊อค少女 และ オレっ娘 ก็เป็นสิ่งที่ควรศึกษาต่อไปเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คตะเกิริ (บรรณาธิการ), บุษบา บรรจงมณี, พัชรพร แก้วกฤษฐานค์, สุณิย์รัตน์ เนียรเจริญสุข, สมเกียรติ เหวงกิจวนิช. (2558). *ศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นที่ควรรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรพร แก้วกฤษฐานค์. (2566). *ภาษาญี่ปุ่นเชิงสังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ร้อยแก้ว สิริอาษา. (2564). แนวคิดเรื่องภาษาบทบาท (ยะชวรีโกะ) และความเป็นไปได้ในการศึกษาในภาษาไทย. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติหัวข้อ "ภาษาและวัฒนธรรมไทยในวิถีโลกใหม่" Vol.1 No. Proceeding Report*, pp.103-122. http://www.hurujournal.ru.ac.th/journals/30_1656648361.pdf
- 遠藤織枝 (2002). 「男性のことばの文末」 『男性のことば・職場編』 現代日本語研究会編.
- 小川早百合 (2004). 「話し言葉の男女差：定義・意識・実際」 『日本語ジェンダー学会』 4, 26-39.
- 尾崎喜光 (2004). 「日本語の男女差の現状と評価意識」 『日本語学』 23(7), 48-55.
- 黒須理紗子 (2003). 「女ことば・男ことばの研究：差異と変遷」 『日本文学』 104, 187-203.
- 金水敏 (2011). 「役割語と日本語教育」 『日本語教育』 150, 34-41.
- 金水敏 (2014). 『〈役割語〉小辞典』 東京：研究者.
- 金水敏 (2023). 『ヴァーチャル日本語 役割語の謎』 東京：岩波書店.
- 国語学会編 (1980). 『国語学大辞典』 東京：東京堂出版.
- 佐竹久仁子 (2003). 「テレビアニメの流布する「女ことば/男ことば」規範」 『ことば：研究誌』 24, 43-59.
- 富樫純一・浅野総一郎 (2012). 「自称詞「ぼく」と女性キャラクター—いわゆる「ボクっ娘」の役割語的分析—」. 第123回関東日本語談話会. http://www.ic.daito.ac.jp/~jtogashi/articles/togashi_asano2012.pdf
- 戸田利彦 (2004). 「外来語に関する基礎的研究 (XIII) — “若気” にかかわる外来系 “な” 形容詞の意味用論」 『比治山大学現代文学部紀要』 11, 23-32.
- 西田隆政 (2012). 「ボク少女」の言語表現—常用性のある「属性表現」と役割語との接点— 『甲南女子大学研究紀要』 48, 13-22.
- 西澤萌希 (2021). 「《ボク》キャラと《オレ》キャラの接点：ことばとキャラクタの結びつきに注目して」 『名古屋大学人文学フォーラム』 4, 185-200.
- 松村明編 (2008). 『スーパー大辞林3.0』 東京：三省堂.
- 安田芳子・小川早百合・品川なぎさ (1999). 「現代日本語における男女差の現れと日本語教育-意識・実態調査-」 『小出記念日本語教育研究会論文集』 7, 73-90.
- 山中靖子 (2008). 「現代日本語の性差に関する研究—文末表現を中心に—」 『東京女子大学言語文化研究』 17, 87-100.

「オレっ娘」 『ニコニコ大百科』 https://dic.nicovideo.jp/t/a/オレっ娘?from=a_%20autolink_558387 (สืบค้นวันที่ 30 มิถุนายน 2566)

「ボク少女」 『フリー百科事典 ウィキペディア日本語版』 <https://ja.wikipedia.org/wiki/ボク少女> (สืบค้นวันที่ 30 มิถุนายน 2566)

「ボク少女」 『ニコニコ大百科』 https://dic.nicovideo.jp/t/a/ボクっ娘?%20from=search_a (สืบค้นวันที่ 30 มิถุนายน 2566)

「ボーイッシュ」 『ニコニコ大百科』 https://dic.nicovideo.jp/t/a/ボーイッシュ?from=search_a (สืบค้นวันที่ 30 มิถุนายน 2566)

หน่วยงานผู้แต่ง: คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

Affiliation: Graduate School of Language and Communication, National Institute of Development Administration

Corresponding email: khwan_sena@gmail.com

Received: 2023/10/10

Revised: 2023/12/20

Accepted: 2024/03/29